

Voor 'gewone' bridgers

Bied- en speeltechniek

Ook vragen over spelregels en bestuurlijke kwesties waarvan elke 'gewone' bridger het antwoord zou moeten weten, behandelen we in de Bridge Training

In de periodieken Arbitrair, BestuurWijzer en NBB-Rekenprogramma bespreken we de onderwerpen die vooral op het bord liggen van de betreffende functionarissen

Alle reeds verschenen nummers staan op:
www.bridgeservice.nl

Redactie: Carolien de Koomen, Margriet Jansze, Ron Jedema, Siger Seinen, Jan van Die, Frans Schiereck en Rob Stravers (eindredactie)

Sans

In deze Training richten we het vizier op SA-contracten. Timmer je speelplannen in elkaar zoals je dat ook aan de gewone bridgetafel zou doen.

Spel 1 vond ik mooi genoeg om daar een poll aan te wagen. Ik geef eerst de lezers het woord die hun pollvisie gaven. Daarna probeer ik – voor zover dat dan nog nodig is – mijn visie te geven.

De opgave

Spel 1 , Oost gever / Allen kwetsbaar

♠ 4 3 2

♥ A 2

♦ V B 3 2

♣ A B 3 2

♠ A 5

♥ V B 4 3

♦ H 5 4

♣ H V 5 4

West

Noord

Oost

Zuid

pas

3SA

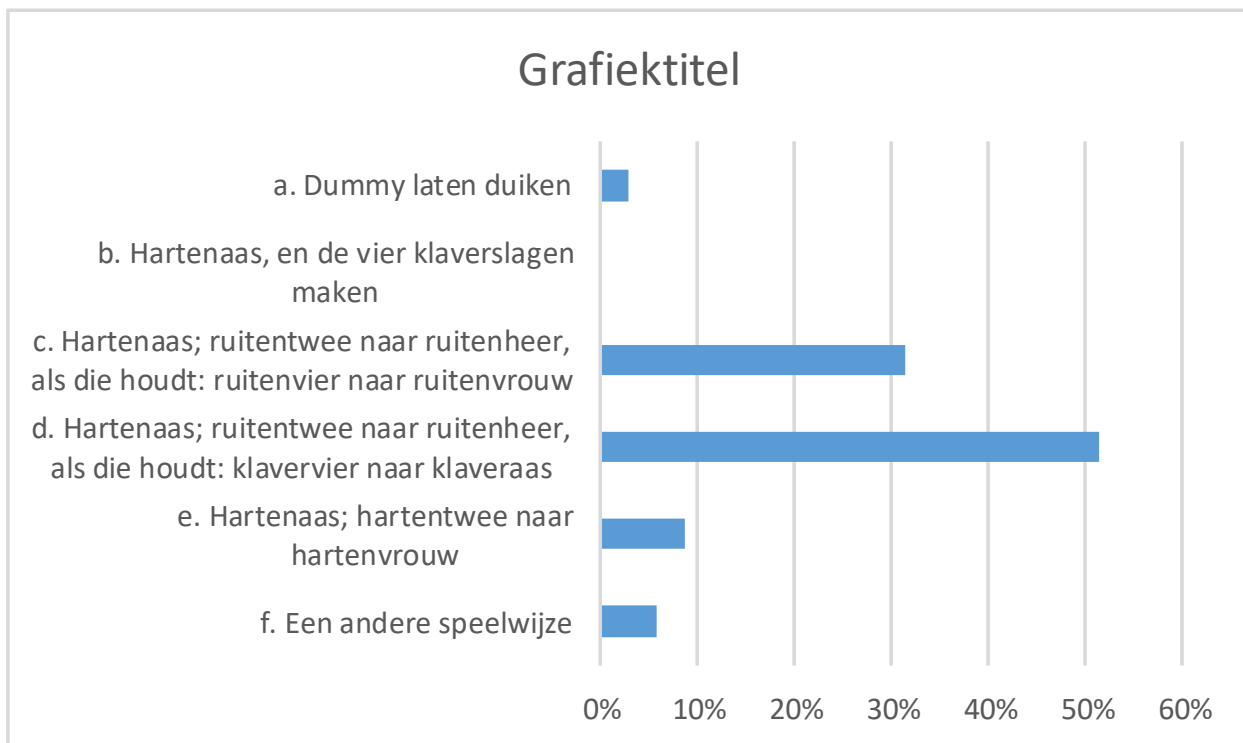
1♥
pas

1SA
pas

pas

Tegen jouw 3SA-contract start west met ♥9.
 Hoe probeer je dit contract te maken?

De (ruim honderd) ontvangen antwoorden in grafiek:

Een meerderheid (51%) koos voor de juiste speelwijze (d).

Nils Honhoff gaf duidelijk aan waaróm hij voor speelwijze d koos:

Samen 27 ptn, Oost heeft 10-13 ptn, want op 1 niveau geopend. West heeft dus geen azen, die heeft oost allemaal en ook waarschijnlijk ♥H.

Wij hebben zes vaste slagen: vier klaverslagen en twee azen.

Als ik snijd op ♥H heb ik acht slagen, switch naar schoppen door oost, dan blijven dat acht slagen.

Dus pak ik de uitkomst met ♥A en speel een kleine ruiten.

Neemt oost met ♦A, dan heb ik er drie ruitenslagen bij en dus negen slagen.

Duikt oost, dan heb ik al zeven vaste slagen, en heb ik er nog twee nodig! Als ik daarna doorga met ruiten, maak ik alleen negen slagen als de ruiten 3-3 tegen zitten.

Daarom na ♦H eerst naar noord in klaveren en dan ♥2 voorspelen.

Neemt oost met ♥A, dan heb ik de noodzakelijke extra drie slagen (♦H + ♥VB).

Duikt oost, dán neem ik met ♥V, switch weer naar de ruiten om daarin de 9e slag te ontwikkelen.

Weldadig helder. Maar hoe kóm je daarop? Lees mijn gedachten op pagina 3.
Bridge Training 809, 17 oktober 2019, robstravers@xs4all.nl

Spel 1 Een paar gedachten

Oost gever / Allen kwetsbaar

♠ 4 3 2

♥ A 2

♦ V B 3 2

♣ A B 3 2

♠ A 5

West

Noord

Oost

Zuid

♥ V B 4 3

♦ H 5 4

♣ H V 5 4

pas

3SA

1♥

pas

1SA

pas

Tegen jouw 3SA-contract start west met ♥9.

Hoe probeer je dit contract te maken?

Vaste slagen

Je telt zes vaste slagen: ♠A, ♥A en vier in klaveren.

Als je je contract wilt innen, moet je dus in ieder geval drie extra slagen 'organiseren'.

Wat weet je nog meer?

Oost opende (kwetsbaar) 1♥. Dat betekent dat vrijwel alle ontbrekende poppen bij oost logeren.

Het is dus vrijwel zeker dat oost de drie ontbrekende drie heren heeft.

En wat wist je al?

Dat het bijzonder prettig is om naar een plaatje toe te spelen als je weet dat het hogere plaatje ervóór zit.

♥ A 2

♥ H 10 x x x

♥ V B x x

♦ V B 3 2

♦ A x x

♦ H x x

Als je ♥2 naar ♥VB speelt, levert dat twee hartenslagen op als oost **meteen** ♥H legt.

Als je ♦2 naar ♦H speelt, win je drie ruitenslagen als oost **meteen** ♦A legt.

Dat is de reden dat de 'tweede man' (oost in deze twee voorbeelden) liever een lage kaart bijspeelt dan 'te doen wat een 3e man kan' en meteen hoog in te zetten.

En wat voelt prettig?

Dat west niet in schoppen uitkwam; daar heb je maar één opvang in.
Bridge Training 809, 17 oktober 2019, robstravers@xs4all.nl

Spel 1 Aanpak

Oost gever / Allen kwetsbaar

♠ 4 3 2

♥ A 2

♦ V B 3 2

♣ A B 3 2

♠ A 5

♥ V B 4 3

♦ H 5 4

♣ H V 5 4

West

Noord

Oost

Zuid

pas

3SA

1♥
pas

1SA
pas

pas

Tegen jouw 3SA-contract start west met ♥9.
Hoe probeer je dit contract te maken?

Je bent blij dat west niet met schoppen uitkwam. Dus ... duik je de uitkomst niet en laat je dummy direct ♥A leggen.

♥A duiken oogt aantrekkelijk, want als oost meteen ♥H legt, heb je al meteen twee extra slagen in harten. Je komt dan echter nog steeds één slag te kort. En als oost switcht naar de schoppenkleur, winnen OW minstens vijf slagen voordat jij je negende slag hebt ontwikkeld. Het risico dat oost na ♥H overschakelt op schoppen is heel groot. Met zijn hoge hartenuitkomst vertelt west al dat hij niets moois mee heeft in harten.

Speel na ♥A, ♦2 naar ♦H.

Kan oost zich niet beheersen, en legt hij ♦A, dan win jij drie extra (ruiten)slagen en is je contract veilig.

Ga ervan uit dat oost zich (helaas) beheerst en laag bijspeelt.

Zuids ♦H wint dus deze slag. Maak nu niet de fout om ♦4 naar ♦VB te spelen, want die zal oost beslist arresteren (oost heeft immers vrijwel alle ontbrekende plaatjes), dan win je alleen nog drie ruitenslagen als de ontbrekende zes ruiten precies 3-3 zitten!

Steek in klaveren over naar dummy en speel dan ♥2 naar ♥VB.

Als oost nú ♥H legt, ben je óók binnen. Omdat je net al ♦H maakte, heb je nu nog maar twee extra slagen nodig. En die win je dan met ♥VB.

Ook nu ga je ervan uit dat oost het jou zo lastig mogelijk maakt en als tweede man ook een lage harten bijspeelt.

Maar ... dat betekent wel dat je nu nog slechts één extra slag moet scoren. Dus kun je nu wél een ruiten naar ♦VB spelen. Je hebt nu namelijk nog maar één ruitenslag nodig om je contract als 'Gemaakt' te kunnen noteren. En daar staat het koppel ♦VB garant voor: OW hebben immers alleen maar ♦A.

Spel 2

♠ V 2

♥ –

♦ A H B 10 9

♣ H V 5 4 3 2 Noord gever / NZ kwetsbaar

♠ B 6 5 4 3

♥ A B 3 2

♦ 4 3

♣ A 6

West

Noord

Oost

Zuid

pas

1♣

pas

1♠

pas

2♦

pas

3SA

pas

pas

pas

Tegen jouw 3SA-contract komt west uit met ♥2.

Oost speelt ♥H. Jij wint die slag met ♥A.

Hoe speel je verder?

Spel 2 Overdenking

♠ V 2				
♥ –				
♦ A H B 10 9				
♣ H V 5 4 3 2				Noord gever / NZ kwetsbaar
				
♠ B 6 5 4 3	West	Noord	Oost	Zuid
♥ A B 3 2		1♣	pas	1♠
♦ 4 3	pas	2♦	pas	3SA
♣ A 6	pas	pas	pas	

Tegen jouw 3SA-contract komt west uit met ♥2.
Oost speelt ♥H. Jij wint die slag met ♥A.

Hoe speel je verder?

Wat zie je?

Zes vaste speelslagen: ♥A, ♦AH en ♣AHV.

Bijzonder prettig om te weten is dat vijf ontbrekende kaarten het vaakst 3-2 zitten. Met die verdeling is de klaverenkleur goed voor de drie noodzakelijke extra slagen.

Maar ... zitten de klaveren 4-1, dan heb je een probleem: dan blijft de teller nog steeds staan op zes slagen en moet je leven van de ruiten.

Je kunt ♦AH slaan, en hopen dat ♦V dan valt. Die kans is echter klein. Kleiner dan een geslaagde snit op ♦V over west.

Natuurlijk combineer je het liefst zoveel mogelijk kansen zónder van slag te gaan. Want van slag gaan betekent zeer waarschijnlijk je ondergang!

Als je down gaat, wil je niet weten dat je met een andere aanpak je contract wel had gemaakt!

Je wilt dus een speelplan waarmee je negen slagen maakt als:

- de klaveren 3-2 zitten en ♦V verkeerd (bij oost);
- de klaveren 4-1 of 5-0 zitten en ♦Vx of ♦Vxx bij west.

Spel 2 Speelplan

♠ V 2				
♥ –				
♦ A H B 10 9				
♣ H V 5 4 3 2	Noord gever / NZ kwetsbaar			
				
♠ B 6 5 4 3	West	Noord	Oost	Zuid
♥ A B 3 2		1♣	pas	1♠
♦ 4 3	pas	2♦	pas	3SA
♣ A 6	pas	pas	pas	

Tegen jouw 3SA-contract komt west uit met ♥2.
Oost speelt ♥H, jij wint die slag met ♥A.

Hoe speel je verder?

Speel na ♥A:

♣6 naar ♣H,
♣2 naar ♣A.

Dit is een ongebruikelijke volgorde: normaal begin je met de plaatjes aan de korte kant (♣A; ♣6 naar ♣H). Voordeel van deze ongebruikelijke volgorde (♣H ♣A): je bent na de tweede klaverenslag in de hand. En dat is heel prettig als de klaveren **niet** 3-2 zitten. Alleen vanuit de zuidhand kun je namelijk snijden op ♦V.

Als oost of west in de tweede klaverenslag niet bekende (en de klaveren dus 4-1 zitten), zit je met ♣A in de juiste hand om op ♦V te kunnen snijden.

Speel ♦3 naar ♦A, en maak de resterende klaveren als de klaveren 3-2 zitten.

Speel ♦3 naar ♦B als de klaveren dwarszitten. Je wint dan ♥A, vijf ruitenslagen en drie klaverenslagen.

En als ♦V niet bij west zit? Daar gaan we in dit soort situaties niet van uit! ☺

Spel 3 Zuid geveer / Allen kwetsbaar

♠ V B 2
♥ V 10 9 2
♦ H 3 2
♣ 8 7 6

	West	Noord	Oost	Zuid
♠ A H 3				1♦
♥ B 4 3				2SA
♦ A V 5 4	pas	1♥	pas	
♣ A 10 5	pas	3SA	allen passen	

West opent de aanval op jouw 3SA-contract met ♠9.
Oost seint af met ♠2.

Hoe probeer je dit SA-varkentje te wassen?

Spel 3 Overdenking

♠ V B 2

♥ V 10 9 2

♦ H 3 2

♣ 8 7 6

♠ A H 3

West

Noord

Oost

Zuid

♥ B 4 3

♦ A V 5 4

♣ A 10 5

pas

pas

1♥

3SA

pas

allen passen

1♦

2SA

West opent de aanval op jouw 3SA-contract met ♠9.

Oost seint af met ♠4.

Hoe probeer je dit SA-varkentje te wassen?

Ik kan mij goed voorstellen dat je je afvraagt: waar schuilt in dit spel het gevaar? Je telt zeven vaste slagen: drie in schoppen, ♦AHV en ♣A.

En de enige kleur die twee extra slagen kan opleveren, is harten. Met voldoende entrees in beide handen maakt het niet eens zoveel uit hóé je de hartenkleur aanspeelt. Dus vraag je je waarschijnlijk af: waar schuilt in dit spel het gevaar? Altijd goed om je dat af te vragen, vooral bij een ogenschijnlijk wolkeloze hemel.

De enige kleur waarin OW vervelend kunnen doen, is klaveren. Als oost of west een 5-kaart klaveren heeft, en na hun eerste schoppenstag de klaverenkleur aanvallen, hebben OW die kleur sneller ontwikkeld dan jij je harten. Jij moet namelijk twee keer van slag voordat je je twee hartenslagen kunt maken, en OW slechts één keer. Je hebt immers alleen maar ♣A, waardoor je ze maar één keer kunt tegenhouden.

Als de speler met de 5-kaart klaveren óók ♥A en ♥H heeft, ben je kansloos. Die speelt na zijn eerste hartenslag klaveren, om na zijn tweede hartenslag de klaverenooft binnen te halen.

Maar gelukkig is de kans groter dat de beide hartenplaatjes verdeeld zitten. In dat geval heeft de bezitter van de lange klaveren maar één entree. En het wordt leuk voor jou als de lange klaverenbezitter de **eerste schoppenstag** wint. Want dan wint zijn partner de tweede schoppenstag. En als die dan geen klaveren meer heeft, zijn de lange klaveren opeens onbereikbaar. Je duikt daarom de eerste klaverenaanval, anders kan de partner wél klaveren terugspelen.

Twee kernvragen:

1. Als oost of west lengte klaveren heeft, wie zal dat dan hoogstwaarschijnlijk zijn?
2. Hoe verleid je die speler om als eerste zijn hartenhonneur te gebruiken?

Tip: de tweede man speelt meestal laag bij, de derde man hóóg.

Bridge Training 809, 17 oktober 2019, robstravers@xs4all.nl

Spel 3 Speelplan

	♠ V B 2	
	♥ V 10 9 2	
	♦ H 3 2	
	♣ 8 7 6	
♠ 9 8 7 6		♠ 10 5 4
♥ H 7 6		♥ A 8 5
♦ 9 8 7 6		♦ B 10
♣ 3 2		♣ H V B 9 4
	♠ A H 3	
	♥ B 4 3	
	♦ A V 5 4	
	♣ A 10 5	

West opent de aanval op jouw 3SA-contract met ♠9.
Oost seint af met ♠4.

Hoe probeer je dit SA-varkentje te wassen?

De twee rode kleuren zijn geboden, dus ligt een uitkomst in een zwarte kleur voor de hand.

West zoekt zijn heil in schoppen en oost seint die kleur af. Als west lengte klaveren had gehad, was hij wel in die kleur uitgekomen. Met andere woorden: je gaat ervan uit dat **oost** lengte klaveren heeft, en dat oost dus de eerste hartenslag moet winnen met zijn (hopelijk) enige entree.

Daarvoor speel je **vanuit zuid** ♥3 voor. West zal laag bijspelen, zoals het een goede tweede man betaamt, dus zal **oost** de slag winnen en klaveren aanvallen. Die aanval mag je duiken; wests klaveren zijn dan helemaal op als hij daarna met de tweede hartentopper aan slag komt.

Soms moet je op de psychologische toer om de slagen naar je hand te zetten ☺.

Effe Snel

West **Oost**

1SA

3♦

pas

1♦

3♣

5♦

Jouw zuidhand

In welke kleur kom je uit?

Je speelt 7♣.

Hoe speel je die om de kans op een verliezer zo klein mogelijk te maken?

- a. ♣H slaan, dan ♣6 naar ♣A.
- b. ♣H slaan, dan ♣B voor snit op ♣V.
- c. ♣B naar ♣A.
- d. ♣6 naar ♣A.

Effe Snel, de antwoorden

West **Oost**

1SA 1♦
3♦ 3♣
pas 5♦

Jouw zuidhand

In welke kleur kom je uit?

Je speelt 7♣.

Hoe speel je die om de kans op een verliezer zo klein mogelijk te maken?

- a. ♣H slaan, dan ♣6 naar ♣A.
- b. ♣H slaan, dan ♣B voor snit op ♣V.
- c. ♣B naar ♣A.
- d. ♣6 naar ♣A.

De uitkomst

Het bieden van OW schreeuwt om een klaverenuitkomst. Met zijn bijbod van 1SA ontkent west een 4-kaart in harten en schoppen. En omdat west zeer waarschijnlijk ook geen 4-kaart ruiten heeft, heeft partner nét zo waarschijnlijk geen enkele klaveren, en zal hij jouw uitkomst troeven! Na jouw ♦A herhaal je die grap, waarmee 5♦ al heel snel down is.

Het speelfiguur

Met vier keer ♣V buiten de oevers is ♣AH slaan (a) een fractie kansrijker dan ♣H, gevolgd door de snit op ♣V (b). Maar het kan beslist geen kwaad om nét te doen of je gaat snijden op ♣V. Dat doe je door te beginnen met het voorspelen van ♣B. Veel westspelers met ♣Vxx zullen automatisch honneur op honneur leggen, in de (valse) hoop dat partners ♣10 hoog wordt ... Kies daarom voor speelwijze c. Kost niets, en levert vaak iets moois op.

Bridge Training 809, 17 oktober 2019, robstravers@xs4all.nl

Lezers Mailen

Slemweg gezocht

Ondanks de hitte (Rob: laatste weekend van juni) leg ik je toch een klein biedprobleem voor.

We openen met een 5-kaart hoog en het 3-antwoord is een limietbod (beloofd 10/11 punten).

Noord

♠ A 8 7 6 5 4

♥ 2

♦ A V 3

♣ H B 2

Zuid

♠ H 10 2

♥ A V 10 9 6

♦ H 7 2

♣ A 7

Wij bleven steken in 4♠. Bieding: 1♠ - 4♠.

Hoe komen we zonder moeilijke afspraken in 6♠?

Rob:

Zuid ziet **tegenover normale openingskracht van noord** geen schoppenslem, en biedt daarom 4♠. Met extra kracht kan noord er nog een onderzoekje aan wagen, maar daar is de gegeven noordhand niet mooi genoeg voor.

Alhoewel ik een paardenbod in het algemeen niet schuw, kies ik met deze zuidhand voor een voorafgaand onderzoek: 2♥.

Na een 5-kaart-♠-opening belooft 2♥ minstens een 5-kaart harten. Stel dat noord 5-4 heeft in de hoge kleuren, en 3♥ biedt, dan is met negen harten een hartencontract kansrijker dan een schoppencontract met acht troeven.

Dan zal zelfs deze voorzichtige zuidspeler op zoek gaan naar een hartenslem. Met negen kaarten in de hoge kleuren en drie sleutelkaarten zou je zelfs aan 7♥ kunnen denken.

Dat doe je niet alleen omdat je dan meer troeven hebt, maar ook door het lagere risico van een vijandelijke aftroever in de andere hoge kleur!

Waarom belooft 2♥ minstens vijf harten?

Omdat naast een 4-kaart harten en een 2-kaart schoppen zeven kaarten overblijven, waardoor er altijd minstens één lage 4-kaart moet zijn. En met meerdere 4-kaarten biedt zuid de **lage** 4-kaart eerst.

Noord reageert op zuids 2♥ met 2♠. Hij meldt daarmee een 6-kaart schoppen, zonder overwaarde. Vanwege de mooie punten van zuid zou ik dan toch 4SA ertegenaan gooien. Als ik één aas door krijg, kan ik altijd nog kiezen voor 5♠. Ja, en met twee azen geef ik 6♣ C toch duidelijk meer kans dan 6♠-1.

Bep & Anton

Het 4♠-antwoord vinden wij niet goed. Zelf spelen we dat als preëemptief: een zwakke hand qua punten, maar wel een mooie fit (en liefst ook een mooie verdeling). Bij ons kan 4♠ dus sowieso niet.

Maar ook als 4♠ een opening belooft, is deze hand daar te mooi voor. Het bieden zou dan kunnen gaan:

1♠ - 2♥

2♠ - 4♣ (= Schoppenfit met sleminteresse en een klavercontrole)

4♦ - 4SA

5♥ - 6♠

Een beetje bruusk geboden, maar niet onredelijk.

Biedvraagje

Hoe zou jij dit spel bieden?

<p>Spel 7 Z/A</p> <p>♠A96 ♥A5 ♦H8643 ♣H86</p>	<p>♠B42 ♥H103 ♦92 ♣AV1095</p> <p>W N O Z</p> <p>♠HV108 ♥V8 ♦VB1075 ♣43</p>	<p>♠753 ♥B97642 ♦A ♣B72</p>
--	--	---

Rob:

Je vraagt niet om het bieden van NZ of OW, dus probeer ik voor alle spelers te denken en te bieden.

Dan kom ik uit op:

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	2♣	pas	pas
pas	pas	pas	2SA*

*Met het volgbod van 2♣ belooft noord 10-16 punten. Zuid heeft tien mooie punten en kan daardoor een kansrijk manchecontract niet uitsluiten. 2SA vraagt noord 3SA te bieden als hij méér heeft dan dat minimum. Dat heeft noord niet en hij past dus.

Hoe ging het bieden bij jullie?

Vragensteller:

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	pas	1♥	pas
1SA	pas	2♥	2♠!

Nadat mijn vroegere casinopartner opeens uit de hoek kwam met 2♠, paste iedereen. Op de vraag na afloop waarom hij 2♠ bood, luidde zijn antwoord: 'Als OW harten hebben, zullen wij wel schoppen hebben.' Hij had nog geeneens een 5-kaart??!!

Rob:

Er zijn inderdaad spelers die met tien punten de beheersing hebben twee keer te passen, maar drie keer ...

Wat weet zuid?

Hij weet dat **oost** harten heeft, want wests bieden duidt niet echt op harten mee. En met 10 punten bij noord, **zónder volgbod**, ontkent noord een 5-kaart, waarmee de kans op twee 4-kaarten, waaronder een 4-kaart (schoppen) een stuk groter is.

Met andere woorden: juist het passen van noord maakt het bieden van 2♠ aantrekkelijk ☺.

Vragensteller:

Dus mijn vroegere casinopartner mag zomaar schoppen bieden, zonder 5-kaart? Dat noem ik gewoon gokken. Dat is toch geen bieden meer!!

Rob:

Bieden is niet alleen naar je eigen kaarten kijken, maar vooral actief luisteren naar wat de tafelgenoten wél én niet bieden. Met al die

informatie ontstaat dan een beeld van wat partner **waarschijnlijk** zal hebben. En waarom zou je daar niet naar handelen?

Geen fout met eenvoud

30 jaar terug gaven Jansen/Westerhof ons een conventie voor het biedverloop na

West	Oost
1♣/♦	1♦/♥/♠
2SA	??

Ons was het toen te moeilijk.

Zijn er al nieuwe ontwikkelingen op dit vlak die 70+ers ook onder de knie kunnen krijgen?

Rob:

Als jullie van eenvoud houden, is mijn advies: laat op het 2SA-rebid dat 18-19 punten belooft dezelfde biedingen los die jullie al gebruiken na jullie directe sterke 2SA-opening.

Uiteraard houd je rekening met twee punten minder kracht dan na de 2SA-opening.

'Vergeet' daarbij voor het gemak de voorgaande biedingen, maar zet je verstand niet uit ☺.

West	Oost
1♦	1♥
2SA	- 3♣
	- 3♦
	- 3♥
	- 3SA

3♣ is dan Stayman (of Niemeyer als jullie dat spelen)

3♦ is een transfer voor harten, niet heel verwonderlijk.

3♥ is een transfer voor de schoppen, want we vergeten de voorgaande biedingen.

3SA ontkent normaal gesproken een hoge 4-kaart, maar hier heeft oost al eerder 1♥ geboden. Oost heeft kennelijk een 3-4-3-3-verdeling.

Denk je dat jullie hiervan chocola kunnen maken?

Spelregelvraagstuk

Vraag van vorige week met het antwoord

Tijdens het spelen van 3SA pakt **zuid** een kaart uit zijn waaier, houdt die zo dat alleen **west** de beeldzijde kan zien, en wil hem dan weer terugsteken.

'Hoho', zegt west, 'je moet die kaart nu spelen want ik kon de beeldzijde zien.'

Welke stelling(en) is/zijn correct?

- a. Zuid moet de kaart spelen **als hij de leider** is en west een tegenspeler.
- b. Zuid moet de kaart spelen **als hij tegenspeelt** en west de leider is.
- c. Zuid moet de kaart spelen **als hij tegenspeelt** en niet west maar **noord** de beeldzijde zag.
- d. Zuid moet de kaart spelen **als hij tegenspeelt** en niet west maar **noord** de beeldzijde had **kúnnen** zien. Ook als noord de beeldzijde **niet** zag omdat hij toevallig net zijn neus snoot met zijn ogen dicht.

Antwoord	Punten	Tel de punten op voor jouw score
a	-5	Fout! Voor de leider geldt als speelgrens dat de kaart met de zichtbare beeldzijde naar boven de tafel (nagenoeg) raakt met de bedoeling die kaart op dat moment te spelen. Een kaart van de leider die uit zijn waaier open op tafel valt, geldt dus NIET als gespeeld.
b	-5	Fout! Voor een tegenspeler geldt als grens van gespeeld als hij de kaart zo houdt dat zijn pártner de beeldzijde kan zien. Als alleen leider óf dummy de beeldzijde kan zien, mag de kaart dus nog terug. Maar ... als leider én dummy de beeldzijde zagen, is er geen weg terug, want dat zij de beeldzijde wel kunnen zien en de partner niet is onmogelijk!
c	5	Is correct.
d	5	Is ook correct: alleen de stand van de kaart is bepalend. De arbiter kan daarom vragen hoe de betreffende kaart precies is gehouden ☺.

Spelregelvraag 8

Zuid is leider in een 4♥-contract.

In de vierde slag speelt hij vanuit dummy noord ♦A voor. Nadat hij in de hand troeft, vraagt dummy noord of hij niet verzaakt. Zuid kijkt even goed en zegt dan: 'Je hebt gelijk', waarop hij ♦7 bijspeelt en de troefkaart terugdoet in zijn waaier.

- a. Het melden van dummy en de correctie van de leider zijn volkomen correct.
- b. Het melden van dummy is correct, maar de troefkaart moet een strafkaart zijn.
- c. Dummy had dat niet mogen vragen, maar de correctie is wel toegestaan.
- d. Dummy had het niet mogen vragen en de troefkaart moet een strafkaart zijn.